

2. ขั้นตอนและสิทธิของเด็กหรือเยาวชน ในชั้นจับกุม

2.1 เมื่อเด็กหรือเยาวชนถูกจับกุม (ไม่ได้มอบตัวต่อพนักงานสอบสวน)

- สิทธิในการได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานผู้จับ เกี่ยวกับการแจ้งข้อกล่าวหา และสิทธิตามกฎหมายให้เด็กหรือเยาวชนทราบ และต้องนำตัวเด็กหรือเยาวชน ไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนทันที แต่หากเป็นกรณีความพิດอาญา ที่โทษอย่างสูงตามกฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินห้าปี เจ้าพนักงานผู้จับจะสั่งให้บิดา มารดา พุ้ปกครองหรือบุคคลหรือผู้แทนองค์การ ที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยเป็นผู้นำตัวเด็กหรือเยาวชน ไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนก็ได้

- สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้
- สิทธิในการติดต่อที่ปรึกษากฎหมาย
- สิทธิแจ้งญาติหรือผู้ซึ่งเขาไว้วางใจทราบถึงการจับกุม
- หากบิดา มารดา พุ้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนหรือบุคคล หรือผู้แทนองค์การที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยปรากฏตัวขณะถูกจับ เจ้าพนักงานผู้จับต้องแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบถึงเหตุแห่งการจับ

- เด็กหรือเยาวชนที่ถูกจับมีสิทธิติดต่อ สื่อสาร ปรัชษาหาหรือกับบิดา มารดา พุ้ปกครองหรือบุคคลหรือผู้แทนองค์การที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ทราบเท่าที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการจับกุมและอยู่ในวิสัยที่ทำได้

- ไม่ให้ศาลรับฟังถ้อยคำของเด็กหรือเยาวชนในชั้นจับกุมเป็นพยาน เพื่อพิสูจน์ความพิດ แต่อาจรับฟังเป็นคุณหรือเป็นประโยชน์ได้

- สิทธิในการที่จะได้รับการนำตัวไปศาลเยาวชนหรือครอบครัวที่มีเขตอำนาจ เพื่อ “ตรวจสอบการจับกุม” ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอาจมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้บิดา มารดา พุ้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนหรือบุคคลหรือผู้แทนองค์การที่เด็ก หรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยและสั่งให้บุคคลดังกล่าวพาเด็กหรือเยาวชน ไปศาลเยาวชนหรือครอบครัวภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงก็ได้

2.2 เมื่อเด็กหรือเยาวชน ถูกเรียกมา ส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง (ไม่ได้มีการจับกุม)

- ไม่ต้องมีการตรวจสอบการจับกุม

3. ขั้นตอนและสิทธิของเด็กหรือเยาวชน ในชั้นสอบสวน

- สิทธิในการได้รับการสอบถามจากพนักงานสอบสวนในเบื้องต้นเกี่ยวกับประวัติ และรายละเอียดของครอบครัวจากเด็กหรือเยาวชน

- ได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาให้บิดา มารดา พุ้ปกครองของเด็กหรือเยาวชน หรือบุคคลหรือผู้แทนองค์การที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยทราบ

- เด็กหรือเยาวชนที่ถูกจับมีสิทธิติดต่อ สื่อสาร ปรัชษาหาหรือกับบิดา มารดา พุ้ปกครองหรือบุคคลหรือผู้แทนองค์การที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย และมีสิทธิขอล่ามภาษาที่ตนสื่อสารได้

- สิทธิที่จะให้มีที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนร่วมอยู่ในการแจ้ง ข้อกล่าวหาและสอบปากคำด้วยทุกครั้ง โดยบิดา มารดา พุ้ปกครองบุคคล หรือผู้แทนองค์การซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยจะเข้าร่วมรับฟัง การสอบสวนดังกล่าวด้วยก็ได้

- ได้รับการแจ้งสิทธิที่จะไม่ให้การหรือไม่ให้การก็ได้ และถ้อยคำของเด็กหรือเยาวชน อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

4. การตรวจสอบการจับ โดยศาลเยาวชนและครอบครัว

- ศาลจะตรวจสอบว่าเป็นเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือไม่ และการจับชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- ศาลอาจปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนให้กลับไปอยู่กับบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลหรือผู้แทนองค์กรที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ในระหว่างพิจารณาคดี หรือศาลอาจพิจารณานุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยทำสัญญาประกัน
- หากการกระทำของเด็กหรือเยาวชน มีพฤติการณ์ร้ายแรง หรือมีเหตุสมควร ประการอื่น ศาลอาจมีคำสั่งให้ควบคุมตัว ไว้ที่สถานพินิจในระหว่างพิจารณาคดี ทั้งนี้ เด็กหรือเยาวชนนั้นสามารถ ขออนุญาตปล่อยชั่วคราวต่อศาลได้

- สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองไม่เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำความผิดอาญา ของเด็กหรือเยาวชนไปพิจารณาให้เป็นพลร้ายหรือแก่เด็กหรือเยาวชนนั้น เว้นแต่เป็นการใช้ประกอบดุลพินิจของศาลเพื่อกำหนดวิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชน

- สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองห้ามมิให้บันทึกภาพ แพร่ภาพ หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงของเด็กหรือเยาวชนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือโฆษณาข้อความที่อาจทำให้บุคคลอื่นรู้จักเด็กหรือเยาวชนนั้น หรือโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของเด็กหรือเยาวชนนั้น เว้นแต่กระทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยได้รับอนุญาตจากศาลหรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

- เมื่อศาลเยาวชนและครอบครัวรับฟ้อง ศาลจะแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ และบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย กราบถึงวันและเวลาดำเนินพิจารณของศาลโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะเรียกให้บุคคลดังกล่าวมาฟังการพิจารณาคดีด้วยก็ได้

- สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาเป็นการลับ และเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีเท่านั้น มีสิทธิเข้าฟังการพิจารณาคดีได้

- สิทธิที่จะมีที่ปรึกษากฎหมาย หากไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ศาลจะแต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายให้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

- สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาพิพากษา และลงโทษหรือเปลี่ยนโทษ หรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชน และพฤติการณ์เฉพาะเรื่อง แม้เด็กหรือเยาวชนนั้นจะได้กระทำความผิดร่วมกัน

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว

1. ตรวจสอบอายุของผู้ต้องหา หรือจำเลยขณะกระทำความผิด

- หากผู้กระทำความผิดมีอายุไม่เกินสิบปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นฟ้อง ผู้นั้นจะไม่ถูกดำเนินคดีอาญาไม่ว่าในศาลเยาวชนและครอบครัว หรือศาลจังหวัดหรือศาลแขวง แต่จะได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

- หากผู้ต้องหาหรือจำเลยอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นฟ้อง คดีจะไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว แต่อยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดหรือศาลแขวง แล้วแต่กรณี

สำนักส่งเสริมงานตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม

อาคารศาลอาญา ชั้น 6 ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02-512-8498-9 www.oja.coj.go.th

5. กระบวนการฟ้องคดีและการพิจารณาคดี ที่ศาลเยาวชนและครอบครัว

- สิทธิที่จะได้รับการยื่นฟ้องจากพนักงานอัยการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ถูกจับหรือวันที่มาพบพนักงานสอบสวนเอง แล้วแต่กรณี

กรณีจำเป็น พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจยื่นคำร้องฟ้อง
ได้อีกครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน ไม่เกินสองครั้ง (รวมเป็นหกสิบวัน)

แต่หากโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินห้าปี

ไม่ว่าจะมีโทษปรับหรือไม่ก็ตาม ศาลอาจอนุญาตให้ฟ้องได้อีกครั้งละไม่เกิน

สิบห้าวัน ไม่เกินสองครั้ง (รวมเป็นเก้าสิบวัน) แต่ต้องมีการไต่สวนพยานหลักฐาน

จนเป็นที่พอใจแก่ศาลว่ามีเหตุจำเป็น หากพ้นระยะเวลาพนักงานอัยการ

ไม่มีอำนาจฟ้อง เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากอัยการสูงสุด